

VII

Не скажу тобі, як тяжко
Приходилися мені
Хлопська праця, панські буки
І ті погляди страшні,
Погляди німої злості
І ненависті, що їх
Я стрічав день в день довкола
Від усіх сусід моїх.
Але серце було в мене
Засталене. все-м пройшов,
Бо-м ненависть в власнім серці
До людей переборов.
Що мені не виробляли,
Того й в казці не сказать!
Вікна били, збіжжя пасли,
Обкрадали разів п'ять.
А щоб допомгти в потребі,
Як сусідові сусід,
Щоб хоч добре слово мовить —
Ні та й ці! І десять літ
Вибув я в такому пеклі,
Мучивсь, горя ніс за трьох,
Постачав і пану панське,
І у себе. Тільки бог
Додавав мені надії,
Як не раз уже от-от
Приходилося пропасти.
Честь йому від роду в род!
Жінку взяв собі я бідну,
Роботящу, принаняв
Слуг. Се поле опустіле
Пан на мене записав.
Далі своїм добрим ділом
Я й громаду побідив.
Я сказав тобі вже, сину,
Як то пана я підбив,
Щоб громадський ліс в інвентар
Яко панський записать.

За той ліс громада з паном
Правувалась літ вже п'ять.
Але де-то було хлопу
Найти право в ті часи!
Хоч та й нині — хочеш права,
То кишеньев потряси.
Все громада програвала...
Пан вже ліс відмежував
І нові за нього драчі
Та даннини накладав.
Чую я — кипить в громаді,
Пошепти грізні пішли:
«Вбиймо пана! Все одно нам!
Нема правди на землі!»
Думаю, погано буде.
От громада як зійшлась,
Я й кажу: «Вспокійтесь, люди,
Є ще правда серед вас.
Я про ліс той добре знаю,
Хто й коли його вписав,—
Я за свідка против пана
Стану, ліс ваш не пропав!
Сміло рекурс подавайте!
Я півкошту буду ніс».
Ну, що довго говорити —
Виграла громада ліс.
Гей, озлився пан на мене
І завдав мені біди,
Але люди в мні сусіда,
Брата взнали відтогди».